

צילומי כתב יד קודש

הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

תשורה

משמחת הנישואין של
יוסף יצחק ואסתר שיחיו
זאקליקובסקי

יום רביעי, ח"י סיון, ה'תשס"ו

ב"ה.

כל הקרובים והידידים המשתתפים בשמחתנו שליט"א,

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו, בנישואי צאצאינו החתן הת' הרב יוסף יצחק שי' עב"ג הכלה המהוללה מרת אסתר תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני המשפחה, ידידינו ומכירינו שיחיו, שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו, ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב מזל טוב, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור מזכרת משמחתינו, הנה, מיוסד על הנהגת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עם הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה ז"ל, הננו בזה להגיש לפני כל הנוטלים חלק בשמחתנו, תשורה זו הכוללת "צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך" "יו"ט של ר"ה - תרס"ו", בקשר עם שנת המאה להמשך (תרס"ו-תשס"ו). ע"ד הכתי"ק הנדפסים כאן ראה לקמן ב"מבוא".

האל הטוב, הוא יתברך, יברך את המשתתפים בשמחתנו, ואנשי ביתם יחיו, בתוך כלל אחב"י יחיו, בברכות מאלופות מנפש ועד בשר.

בשם המשפחות,

משה זאקליקובסקי
חיים גורביץ

טו"ב סיון, ה'תשס"ו,
ברוקלין, נ.י.

מבוא

ב. קשר לזה שבשנה זו נתמלאו מאה שנה לאמירת ה'המשך' המפורסם "יו"ט של ר"ה - תרס"ו", הננו מדפיסים בזאת כמה כתי"ק הקשורים ל'המשך' זה.

ה'המשך' נדפס לראשונה בכ"ף מ"ח, תשל"א, אע"פ שכבר כמה שנים קודם לכן רצה כ"ק אדמו"ר להדפיסו.

על כך מספר הרב מרדכי שוסטערמאן ע"ה בספרו "למען ידעו . . . בנים יולדו":

"בערב של ב' ניסן תשכ"ה אחר תפלת ערבית, צלצל אלי הרב חדקוב ע"ה ואמר שהרבי שליט"א בבואו (היום) מהאוהל ציווה עליו לטלפן לי ולמסור: "עוד בערב זה יתחילו לסדר (ועצן) את ההמשך 'יו"ט של רה"ש - תרס"ו. וישתדלו להשיג כתב-יד היותר מוגה מההמשך..."

אולם, אחרי שבועות מספר, טלפן לנו הר' חדקוב לאמר: "לא לסדר הלאה!" כלומר - להפסיק! מדוע? למה פתאום להפסיק אחרי שהאיצו בנו לסדר - אין אומר!

(לאחר זמן נודע לנו כי אחד מאנ"ש בא"י הדפיס ע"י מימיוגרף מספר גדול של טפסים של ההמשך. וכאשר שמע ש'קה"ת' מוציא לאור את ההמשך בדפוס באותיות מרובעות, ואז מיהו זה שיקנה אצלו הספרים ויהי לו הפסד מרובה - כתב על כך לרבי שליט"א - שמענו שזו היתה סיבת ההפסק).

אולם הרה"ח רמ"ל ז"ל ראדשטיין, מזכירו של הרבי (הי' עוד גם מזכירו של הרבי נ"ע בפולין) - ושהי' גם ידידי - אמר לי לא להתחשב עם הציווי להפסיק, באמרו "זעצט ווייטער!" . . . במשך הזמן . . . סידרנו עוד כחמישים געליס - עלי הגהה.

. . . בער"ח אלול תש"ל כשנכנסתי ליחידות שאלני הרבי בעצמו: "וואס טוט זיך מיטן ס"ו? וואו האלט דאס?"

וענית: "הלא ציוו לנו להפסיק - והפסקנו, אבל הרב ראדשטיין ז"ל (זה הי' כבר לאחרי פטירתו) יעץ לנו להמשיך לסדר, וסדרנו אז עוד כחמישים געליס". ויקרא הרבי בקול: "תבוא עליו ברכה!" אכן, בפעם הזו סיימנו הסידור וההדפסה בשלימות."

ע"כ מתוך ספר "למען ידעו" [כתבה נרחבת על השתלשלות הענינים נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 1163, ע"י הרה"ת ר' מיכאל אהרן שי' זעליגסאהן].

~

כה אבי החתן, הרה"ת ר' משה שי' זאקליקובסקי, להיות מן המתעסקים בהוצאה לאור והגהה של עלי הגליון של ה'המשך'. עלי הגהה הנדפסים כאן, קשורים לעבודתו

מבוא

כתהו"ל ובהגהה של הגליונות.

א. הכת"י הראשון הוא עלי הגהה מקטע משיחת אחרון של פסח ה'תש"ל. השיחה נאמרה באותה תקופה, לפני שהתחילו להכין הספר לדפוס, ומפני שמדובר בו אודות ה'המשך', היתה הצעה של אבי החתן שי' להכין את רשימת השיחה לדפוס, ולהכניסה לכ"ק אדמו"ר להגהה, ובאם יואיל כ"ק אדמו"ר להגיהו ולקבל ההצעה, הנה, ידפיסו את השיחה בתור "הוספה" לספר. ואכן, הרי"ל שי' שפירא הכין השיחה לדפוס והרבי הגיה אותה.

ב. הכת"י השני הוא ההגהה השניה מהשיחה הנ"ל. (הערה מס' 31 היא בכת"י של אבי החתן שי').

ג. מפני איזה טעם, כאשר נדפס ה'המשך' הוא נדפס ע"פ כת"י של ר' שמואל סופר. רק לאחר שנה וחצי, בקיץ תשל"ב, נתן כ"ק אדמו"ר את גוף כתי"ק של אדמו"ר מהורש"ב נ"ע שהי' אצלו (העתקות שעשה לעצמו מגוף כתי"ק שהי' אצל כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בפולין, והכניסו רבינו לתוך קלסר מיוחד, עם עוד כמה מאמרים שקשורים לה'המשך' כדלהלן), ומסרו ע"מ להדפיס מזה: 1. מאמרים הקשורים לה'המשך', אע"פ שאינם חלק מה'המשך'. 2. לוח התיקון - השוואות בין כת"י של ר' שמואל סופר ובין גכת"ק אדנ"ע.

מלאכת ההשוואה נעשו ע"י הרה"ח הרה"ת ר' שניאור זלמן הלוי לעוויטין ע"ה, ביחד עם אבי החתן.

ע"מ לזרוז את העשייה בזה, ביקש כ"ק אדמו"ר שבכל ועש"ק יכניסו אליו את מה שעבדו עליו במשך השבוע, בכדי לראות את קצב ההתקדמות. פעם אחת, נכנס ביום ועש"ק החבילה שעבדו עליו במשך השבוע, ובטעות נצטרפה אליו גם פיתקא שציין אבי החתן לעצמו (הערות להכניס ל"לוח התיקון"), ובתוך חצי שעה קרא לו המזכיר ואמר לו שיש מענה על פיתקא זו.

צילום כתי"ק של המענה נדפס בזה.

בעמדנו בתוך "שלשים יום" קודם יום ההילולא ג' תמוז, נסיים בלשון כ"ק אדמו"ר בסיום השיחה הנדפסת בזה: "גם כאשר נמצאים אנו בשפל המצב, מ"מ הרי הוא ית' הוא השוכן אתנו ועד אשר "ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד", הרי הוא הנותן לנו כח לסיים הגלות, לברר ה"פכים קטנים" שעדיין לא נתבררו, ולזכות לקץ שם לחושך, קץ הגלות, ואח"כ - להתחלתא דגאולה ואח"כ לשלימות הגאולה האמתית ע"י משיח צדקנו - במהרה בימינו ממש, אכ"ר."

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

השיחה נדפסה בתוך חוספה ל"המשך תרס"ו

קטע משיחת אחרון של פסח, ה'תש"ל

— רשימת איזד השומעים —

א. איתא בזהר¹, "ובשית מאה שנין לשתי תאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא וכו' וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו' נבקעו כל מעינות תהום רבה". וכוונת הזוה"ק בפשטות היא, כי בזמן ההוא יפתחו שערי החכמות בכלל ושערי חכמת התורה בעיקר ובפרט. וכן ראינו באותו הזמן בנוגע לחכמות בכלל. ובחכמת התורה — זכינו באותם הימים לגילוי של פנימיות התורה — חלק התורה שהי' כמוס וסתום עד אז,

שהרי בתחלה היתה חכמה זו גלוי' וידועה רק, "ליחידי סגולה ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים"², כי הם העלימוה מעינים ועיונים של רוב עם ישראל. ורק מתחיל מהארז"ל — הרי אמר, "דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה". אמנם גם אז טרם באה לידי גילוי והתפשטות בהרחבה — באופן ד"תפרנסון³, עד שהופיע כ"ק הבעש"ט, ובו ועל ידו התחילה חכמה זו להתגלות ולהתפשט בהרחבה בין כל ישראל — בהתאם לתשובתו של מלך המשיח (על שאלת הבעש"ט, "אימתי אתי מר"), "לכשיפוצו מעינותיך חוצה"⁴. ובפרט לאחר התגלותה של חסידות חב"ד ע"י כ"ק אדמו"ר הזקן⁵, עד היותה בבחי' "יתפרנסון", היינו שתורת החסידות נתלבשה בלבושי הבנה והשגה (מזוין⁶) של השכל האנושי, ומני אז היא מתפשטת באופן ד"מוסיף והולך מוסיף ואור".

ולכאורה תמוה הדבר:

הרי דורות האחרונים הוא זמן של "עקבות משיחא שנפלה סוכת דוד עד בחי' רגלים ועקביים"⁷ וה"ה "דור יתום"⁸, כי החשך בו הוא כפול ומכופל — ואיך יתכן שדוקא דורות הללו יזכו לגילויים נעלים כאלו שלא זכו להם הדורות הקודמים, אף לא דורות התנאים ואמוראים, הגאונים וראשונים וכו'?

(1) ח"א קיז, א.

(2) אגה"ק סי' כו (קמב, ב).

(3) בדיוק הל' בתקוני זהר (ת"ו בסופו) דברי אליהו הנביא מבשר הגאולה מגלותנו זה (לרשב"י): כמה ב"נ לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא ובגינא וקראתם דרור בארץ גו'. ובכסא מלך שם ביאר והדגיש: בדרא בתראה דוקא קרוב לימות המשיח כו' (אף אשר) זה כמה מאות שנים שנתגלה כו' (כי הלימוד צ"ל דוקא באופן של) יתפרנסון כו' יפורשו מאמריו העמוקים בהקדמות שגילה האר"י זלה"ה כו' שיבינו כו' כי הלומד גירסא בעלמא הגם שיש לו שחר טוב כו' עכ"ז הסגולה דבגינא וקראתם דרור היא כשיתפרנסון וילמדו פירושי המאמרים כו'. — ראה גם כן הקדמת הרח"ו לשער ההקדמות.

(4) הבעש"ט באגרתו הידועה על דבר עליית הנשמה שלו בראש השנה שנת תק"ז נדפסה בסוף הספר בן פורת יוסף, בספר המכתבים מהבעש"ט ז"ל ותלמידיו (לבוש תרפ"ג, וכותב המו"ל שהעתיקה מן המכתב — כתי' חתנו של הבעש"ט הרה"צ וכו' ר' יחיאל — החתום בעצם כ"ק של הבעש"ט). בספר גנזי נסתרות (ירושלים ת"ו תרפ"ד) ח"א סי' סה. — וחלק ממנה בתחלת ספר כתר שם טוב, וספר לקוטי אמרים להה"מ ממעוררש"ט. — ביאור שאלת הבעש"ט ומענה המשיח ע"ד החסידות ראה לקו"ד ליקוט טז"ח.

(5) ובפרט לאחרי פעטערבורג (תקנ"ט) (תורת שלום ס"ע 112 ואילך).

(6) ראה תניא ספ"ה.

(7) אגה"ק סי' ט.

(8) אגה"ת פ"י.

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

משיחת אחרון של פסח ה'תש"ל

אמנם כגון דא אנו מוצאים גם בענין כללי בתורה:

אמרו רז"ל⁹, "כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש בתורה הכל ניתן למשה מסיני". ולכאורה גם בזה יש לתמוה: מכיון שחידושו של התלמיד כבר ניתנו למשה מסיני, למה לא נתגלו כל אותם הדורות, עד כי יבוא תלמיד ותיק זה ויחדש ענין זה? והביאור הוא:

כתוב בתורה¹⁰: "את הכל עשה יפה בעתו" ואחז"ל ראוי הי' אדה"ר שתנתן התורה ע"י כו' חזר ואמר (הקב"ה) כו' אני נותן לבניו – שכל דבר שהקב"ה עושהו בזמן מסוים, הרי זו היא העת ה"יפה", המתאימה וזקוקה לדבר הזה. מזה מובן אשר עד שיגיע הזמן שבו נתחדש ענין זה בתורה ע"י התלמיד ותיק, עדיין לא היו זקוקים להענין הזה, ולכן לא נתגלה, כי הלא תורה הוא מלשון הוראה¹¹, שתכליתה להורות לבנ"י את הדרך ילכו בה ואת העבודה אשר יעבודו לברר ולזכך את העולם – תכלית הירידה לעוה"ז¹². ומכיון שהעולם לא הי' זקוק עדיין להבירור של הוראה זו הבאה בהענין שמתחדש ע"י התלמיד – לא נתגלה החידוש¹³. ובכוא הזמן שבו התלמיד ותיק מחדש את הענין בתורה – הרי זה גופא הוכחה שהוא הוא העת ה"יפה" לזה; והיינו לפי שמצב העולם הוא כזה, שנחוצה ומוכרחת ההוראה הנובעת מחידושו של התלמיד ותיק¹⁴.

ועד"ז הוא בענין דידן: כל הגילויים דלעתיד, בביאת המשיח, ה"ה דבר ה"תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"¹⁵. ואין הכוונה רק להעבודה של גלות זו האחרונה, אלא מאחר שארז"ל¹⁶, "אין המצוה נקראת אלא ע"ש גומרה", הרי מובן שבגמר העבודה והבירורים של גלות הלזו, יוגמר ויסתיים גם ענין ותכלית כל הגליות (שהרי הגאולה מגלות זו היא גאולה שאין אחרי' גלות¹⁷). מובן עפ"ז, אשר עבודתנו זו, המביאה לגמר הגלות הרביעית והגאולה שלאחרי' – פועלת עילוי גם בשלש הגאולות הקודמות.

היוצא מזה, אשר דוקא וכיון שדורות אלו האחרונים הם, "עקבתא דמשיחא" שבהם הוא בירור וגמר גלות הרביעית והאחרונה – מוטלת עליהם אחריות יותר גדולה, ועבודתם צ"ל

9 ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב, ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ויק"ר רפכ"ב. קה"ר פ"א, ט. פ"ה, ת. שו"ת רד"ך בית ה' חדר ג'. תורת העולה ח"ג, פנ"ה. הקדמת הש"ך עה"ת. אור תורה להה"מ ר"פ תולדות. אגה"ק קו"א ד"ה להבין פרטי ההלכות.

10 קהלת ג, יא. ובקה"ר שם. ועייג"כ שם ר"פ עה"פ לכל זמן ועת לכל חפץ.

11 זח"ג נג, ב. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק.

12 תניא פל"ז (מח, ב).

13 אף שהיתה גם אז חלק בתורה – וכמו כל התורה ש"קדמה לעולם" (פסחים נד, א. נדרים לט, ב), ויחידי סגולה למדו וקיימו כל התורה עד שלא ניתנה (קידושין פב, א. יומא כח, ב) אבל לכל ישראל ניתנה לכ"ו דור.

14 וזהו גם הטעם לזה שכ"ק מו"ח אדמו"ר גילה כמה הוראות והנהגות וכו' בזמן האחרון דוקא, וכמה מהם – בארצוה"ב, בחצי כדור התחתון (ראה מכתבו בסה"מ תש"ח ע' 232), אף ששמעם כמה שנים לפני"ז – כי "לכל זמן" ואז בא הזמן שהעולם הוצרך להם.

15 תניא רפ"ז.

16 סוטה יג, ב. הובא בתנחומא ובפירש"י עקב (ת, א).

17 ראה מכילתא עה"פ אז ישיר: התשועה העתידה להיות אין אחרי' שעבוד (הובאה תוד"ה ונאמר פסחים קטז, ב).

ועד"ז שמו"ר פכ"ג, יא (וראה רש"י ערכין יג, ב) ד"ה בנבל.

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

משיחת אחרון של פסח ה'תש"ל

יותר נעלית ובהתחזקות והתגברות יותר מזו אשר בדורות וגליות הקודמים. כי הלא עבודתנו זו היא הכנה אחרונה לגאולה השלימה: להפך את החשך כפול ומכופל – לאור כפול ומכופל¹⁸. וכיון ש"אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו"¹⁹, ואינו מבקש אלא לפי הכחות שניתנו להם, לכן בדורות האלה דוקא מתגלים חלקי התורה הנעלמים ע"ע והפנימיים (מה שלא זכו להם בדורות הראשונים), ובהם וע"י נשפעים מלמעלה כחות מיוחדים לעבודה נעלית זו – שהרי התורה היא "עוד ותושי"²⁰, היא הנותנת כח לעשות חיל בעבודה.

יותר מזה: נוסף על זה שעבודה גדולה זו מצד עצמה דורשת כחות מיוחדים – הרי ידוע, שכל שהעבודה מוכרחת יותר וקרובה יותר לתכלית הנרצה שבאה ע"י, מתגברת יותר הקליפה והיצה"ר לנגד ולמנוע וכו'²¹. והיות שעבודת דורות האחרונים נוגעת ממש לגמר והשלמת כל הבריורים, הרי התנגדות היצה"ר נגדה הוא ביתר תוקף ועוז – למנוע העובד לעשות את המוטל עליו – וא"כ גם בגלל זה מוכרחים בדורות אלו לכחות מיוחדים, כדי שע"י עבודתנו נוכל לקיים ולהשלים את רצונו של הקב"ה, ש"נתאוה הקב"ה להיות לו (ית'²²) דירה בתחתונים"²³.

ב. עפ"י הנ"ל י"ל שכמו שהוא בכללות, בהפרש שבין דורות האחרונים לבין הדורות שלפניהם, כן הוא הענין גם בדורות האחרונים עצמם – שבכל דור ודור שמתקרב יותר לביאת המשיח, כמו שהאחריות הולכת וגדלה²⁴ – כן הולכת ורבה התגלות הענינים הנעלים בתורה, לגבי הדורות שקדמום. וכמו שאנו רואים שכן הוא הדבר בענין גילוי פנימיות התורה – מדור לדור היא מתגלית יותר ויורדת ומתלבשת יותר בלבושי הבנה והשגה ותפיסה.

גילוי בתוספת רבה כזו ניכר ובולט במיוחד במאמריו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע²⁵, אשר בהם באים עניני החסידות בביאור יותר רחב ובהבנה והשגה שכלית יותר, מכמו שהם (בגלוי – גם לאנשים כערכנו) במאמרי רבותינו שקדמו.

והרי ידוע²⁶ הפתגם של חסידים הראשונים שכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע הוא "הרמב"ם

18 ראה תניא פל"ו, אגה"ת ספ"ט.

19 ע"ז ג, א.

20 ראה תו"א ר"פ יתרו.

21 עיין תניא פכ"ח. – ראה לקו"ש ח"ג פ' בראשית.

22 כן ה' מוסיף (פעמים רבות) כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע – נתבאר בשיחת ש"פ וישלח תשכ"ט.

23 תנחומא נשא טז. עד"ז במדב"ר פי"ב, ו. – ראה תניא פל"ו.

24 להעיר מסוטה (מט, א): בכל יום ויום כו'. ראה לקו"ש ע' 1226, ובהערה 32 שם.

25 וראה חנוך לנער (ע' 8. וראה היום יום ע' קו) אשר הצ"צ אמר בנוגע לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע: "נולד כ' חשוון תרכ"א, שיש בזה שני כפי"ן שהוא רומז לכתרא עילאה" – וידוע (לקו"ת שה"ש לה, ג) אשר שני הכפי"ן רומזים לב' הבחינות שבכתר אריך ועתיק, היינו שהוא שייך לא רק לאריך (שאף שהוא למע' מהשתל', מ"מ ה"ה שייך להשתל') אלא גם לעתיק שלמע' מהשתל' לגמרי.

ויש לקשרו עם זה שהברי"מ שלו היתה בנר ב' דחנוכה (שם), לפי שביום ב' דחנוכה נראה הנס דחנוכה (הבא מלמעלה מהשתל') בגלוי, לא כמו ביום א' שבגלוי אין נראה הנס ושקו"ט בזה בתורה וזקוקים לביאור מיוחד כו' (ראה ט"ז ריש הלכות חנוכה סי' תרע. ועוד).

והרי כ"ז שייך לענין הגאולה, דהרי גם ענין הגאולה בא מבחי' שלמע' מהשתל'.

26 לקו"ד ח"ב ע' רצו. וראה ספה"ש תש"א ע' 160.

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

משיחת אחרון של פסח ה'תש"ל

דתורת החסידות", לפי שעניני תורת החסידות באו במאמריו בסדר-מסודר, בהסברה מודרגת ובמשלים המבררים וכו'. ומובן, אשר ע"ד שהרמב"ם כותב²⁷ אודות ספרו יד החזקה, וראיתי לחבר דברים המתבררים וכו' בלשון ברורה בדרך קצרה עד שתהא תורה שבע"פ סדורה בפי הכל כו' דברים ברורים קרובים נכונים כו" – הוא הדבר בנוגע למאמרי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, אשר בהם באה תורת החסידות (בגלוי כנ"ל), בדברים המתבררים, בלשון ברורה .. דברים קרובים נכונים" וכו'.

ג. מבין מאמריו גופא דיבר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע במיוחד בשבח ההמשך תרס"ו. כי כל מעלות הנ"ל, בהן נשתבחו מאמריו, ישנן במדה מרובה ומיוחדת בהמשך זה.

ולא רק שבהמשך זה באה תורת החסידות לידי התגלות יותר ובהשגה למטה יותר, אלא שגם שייכותה של "חכמה זו" לגאולה העתידה (וכנ"ל, שהיא היא הסיבה מה שפנימיות התורה מתגלית יותר מדור לדור) נראית יותר בהמשך זה,

וכידוע אשר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע קישר אמירתו של ההמשך בשנה זו (תרס"ו) עם ה"קץ" הנמצא בכמה ספרים על שנה ההיא²⁸ (וגם עם זה שבזמן ההוא היו פרעות במדינת רוסיא ל"ע ושהיתה מוצאי שנת העיבור).

ובנוגע לפועל: ע"פ כל הנ"ל שניתנו ונמשכו הגילויים והכחות מלמעלה להפוך את החשך כפול ומכופל, וגלו לאדום שכינה עמהם²⁹ שנקראת, בשם שכינה ע"ש ששוכנת ומתלבשת תוך כל עלמין³⁰, היינו שגם כאשר נמצאים אנו בשפל המצב, מ"מ הרי הוא ית' הוא השוכן אתנו ועד אשר, ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד³¹, הרי הוא הנותן לנו כח לסיים הגלות, לברר, הפכים קטנים" שעדיין לא נתבררו, ולזכות לקץ שם לחושך³², קץ הגלות, ואח"כ – להתחלת דגאולה ואח"כ לשלימות הגאולה האמתית ע"י משיח צדקנו – במהרה בימינו ממש, אכ"ר.

27) בהקדמתו לספרו יד החזקה.

28) וי"ל אשר לכן התחיל ענין שתיית ד' כוסות באחש"פ בשנה ההיא דוקא (היום יום ע' מז), כי אחש"פ ועניניו – ה"ה שייך להגאולה העתידה וכתוכן ההפטורה וכו' (ראה לקו"ש ח"ד ע' 1299).

וי"ל שייכות מיוחדת ליין דוקא, כי ענינו של יין הוא גילויי ההעלם, דהרי מתחלה הוא טמון בענבים ואח"כ יוצא לגילוי, ולכן הוא פועל גילויי ההעלם, כמ"ש (שופטים ט, יג) "המשמח אלקים ואנשים", היינו שמגלה ההעלם דאלקים ואנשים (לקו"ת דברים עט, ד).

29) ספרי מסעי לה, לד. (וראה מגלה כט, א): לבבל כו'. ולהעיר מהשינוי: בתניא פי"ז, אגה"ק סכ"ה (ובכ"מ בחסידות) לאדום, באגה"ק ס"ד (ובכ"מ) לבבל ובכ"מ שמדובר אותו הענין ולא הובא מרז"ל בכלל).

30) תניא פמ"א.

31) ר"ח (שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו). בשל"ה (שער האותיות אות ל. מס' תענית רד"ה מענין העבודה. פ' תרומה חלק תו"א – שכה, ב. שכו, ב. – ועוד).

32) איוב כח, ג, ובאוה"ת פ' מקץ (שמ, א. וכפי' המד"ר שהובא שם – כ"כ בתניא פל"ג) – מציין גם לזח"א (קצד, א). ושם הוא עה"פ לכל זמן ועת לכל חפץ (ונת' בלקוטי לוי יצחק על הזהר): ת"ח כל מה דעבד קוב"ה לתתא לכלא שוי זימנא וזמן קצוב זמן שוי לנהורא כו'.

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

הגהה הראשונה של השיחה מאחרון של פסח ה'תש"ל

כס"ד קטע משיחת אה"פ, תש"ל
- רשימת אה"פ האופיים -
א. אי"ז בזהר¹ "ובשיחה מאה שנין לשתי תאיה הפתחון תרע"י דמכמחא לעילא ומבועי דמכמחא לתחא וכו' וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי גח וגו' נבקעו כל מעינות ההום רבה". וכוונת הזה"ק במסעות² בזה, כי בזמן הנדבכ³ פתחו אשערי⁴ חכמות⁵ בכלל⁶ וסערי חכמת התורה בעיקר ובפרט⁷. וכן ~~היה מסופק כי באותו הזמן (לעורר שנת ה"מ"ר) התחילה תקופת חדשה, שבה באו לידו צילומי כו"כ חידושים והתפתחה בחכמות העולם, שלא היו דוגמתם ככל השנים הקודמות ובעיקר, מה שנגזע חכמת התורה, היינו כינונו באותם הימים לגילוי של פנימיות התורה - חכמת חלק התורה שהי' כמוס וסחוס עד אז, שהרי שתחלה מספר דורות אחר דברנו בכמה היתה חכמה זו גלויה וידועה רק ליחידים סגולה וסג העלימות מעינם נעיונם של רוב ישראל. ורק בג' האריו"ל - הרי"א (1933) וצורות אלו האריו"ל אלו וצ"ל~~ נבגא בא שינוי בהם לחכמה זו, ולכן "פנח גלות זאת החכמה"² אפנס גם אז טרם בא לידו גילוי והתפשטות כמלא הסגון, עד שהופיעה בעולם, וכו' וע"י התחילה חכמה זו להתגלות ולהתפשט בדחבה בין כל ישראל - בהתאם לחשובתו של מלך המשיח (על שאלת הבעש"ט "אימתי אהי מר"), "לכשיפוצו מעינותיך חוצה"⁴. ובפרט לאחר התגלותה של חסידות חב"ד ע"י כ"ק אדמו"ר הזקן, עד היוחה בכח"ס "יחפרנסון"⁵, היינו שתורת החסידות נתלבשה בלבושי הבנה והשגה של (כח"ס מזון⁶) / סכל האנוש, ומני אז היא מתפשטת באופן דמוסיף והולך אמוסיף ואור".
אלאא ולכאו חמוה הדבר:
הרי דורות האחרונים הוא זמן של "עקבות משיחא שנפלו מוכת דוד עד בחי' רגלים ועקביים"¹ וה"ה דור יחוס"², כי החשך בו הוא כפול ומכופל - ואיך יחכן שדוקא דורות הללו יזכו לגילויים נעלים כאלו שלא זכו להם הדורות הקודמים, אף לא דורות התנאים ואמוראים, הגאונים וראשונים וכו' ?
אמנס לכגון דא אנו מוצאים גם בענין כללי³ התורה:
אמרו רז"ל⁴ "כל מה שתלמיד ותיק עהיר לחדש בתורה הכל ניתן למשה מסיני". ולכאו⁵ גם בזה יש לחמוה: מכיון שחידושינו של החלמיד כבר ניתן למשה מסיני, למה לא נתן⁶ להחלמיד כל אותם הפנים, עד ש כי יבוא אמת מהלמיד ויחדש ענין זה ?
והביאור הוא:

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

תגהה הראשונה של השיחה מאחרון של פסח ה'תש"ל

= ג =

לחכליה הנרצה שבאה ע"י, כמדה כזו באה ומתגברת החתונה של היצירה למען
והיות שעבודת ~~של~~ דורות האחרונים נוגעת ממש לגמר והשלמת כל הבירורים,
הרי התנגדות ~~של~~ היצירה נגדה הוא ביהר חוקף ועוז - למנוע העובד לעשות
אח המוטל עליו - וא"כ גם בגלל זה ~~הנציגים~~ בדורות אלו כוחות מיוחדים,
כדי ~~שעבדו~~ נוכל לקיים ולהסלים אח רצונו של הקב"ה, ש"נחאוה הקב"ה
להיות לו (ית') ~~דירה~~ בתחוננים ²³.

ב. עפ"י הנ"ל י"ל שכמו שהוא בכללות, בהפרש שבין דורות האחרונים לבין
הדורות הראשונים, כן הוא הענין גם בדורות האחרונים עצמם - שבכל דור ודור
שמקרב יותר לביאת המשיח, כמו שהאחריות ~~הגדולה~~ ²⁴, - כן הולכת ורבה התגלות
של הענינים הנעלים דתורה, לגבי הדורות שקדמום. וכמו שאנו רואים שכן הוא
הדבר ~~הנ"ל~~ ²⁵ גילוי פנימיות התורה - מדור לדור / ~~המלאכה~~ יותר ויותר ומתלבשת
יותר בלבנשי הבנה והכרה ~~של הכלל~~ ²⁶.

ג. גילוי בתוספת רבה כזו ניכר וכולס במיוחד במאמרו של כ"ק אדמו"ר
(מהורש"ב) נ"ע ²⁵, אשר בהם באים עניני החסידות בביאור יותר רחב ובהבנה
והשגה סכלית יותר, מכמו שהם במאמרי רבוהינו נשיאנו שקדמו.
והרי ידוע ²⁶ הפחגם של חסידים הראשונים שכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע
הוא "הרמב"ם גחורת החסידות", לפי עניני תורה החסידות שבמאמרו ~~נ"ע~~
~~והוא~~ ידוע ~~לפי~~ ~~השגה~~ ~~וההבנה~~ ~~ככלות~~ ~~כנ"ל~~, ~~וגם~~ ~~באמצעות~~ ~~כאן~~ ~~שם~~
בסדר מסודר ~~נ"ל~~, צאצא בהסברה מודרגת ובמסלים ~~הברורים~~ וכו'. ומובן, ~~דכמו~~ ²⁷
שהרמב"ם כותב ²⁷ ~~בית~~ ~~למפרו~~ יד החזקה "וראיתי לחבר דברים החבריים וכו"
בלשון ברורם בדרך קצרה עד שהיא תורה שבע"פ סדורה לפי הכלל דברים
ברורים קרובים נכונים כו" - ~~הדבר~~ ~~בנוגע~~ ~~למאמרי~~ ~~כ"ק~~ ~~אדמו"ר~~ (מהורש"ב)
נ"ע, אשר גם בהם באה תורה החסידות ~~לפי~~ ~~גילוי~~ ~~עם~~ ~~כל~~ ~~הפעלות~~ ~~הפנוניות~~ ~~לענין~~
דברים המתבררים, בלשון ברורה... דברים קרובים נכונים "וכו".

ג. ~~ובין~~ ~~של~~ מאמרו גופא ~~הנ"ל~~ ~~כ"ק~~ ~~אדמו"ר~~ (מהורש"ב) נ"ע ~~המכונה~~ ~~מיוחד~~
להמשך תרס"ו. כי כל פעולת הנ"ל, בהן נשתבחו מאמרו, ישנן במדה מרובה
ומיוחדת בהמשך זה. ~~וכידוע~~ ~~כל~~ ~~הפעלות~~ ~~שבהם~~ ~~מצטיין~~ ~~המשך~~ ~~זה~~, לא רק מבין
המאמרים של הרביים זולתו, אלא גם בין שארי מאמרו הנ"ל. והיינו כנ"ל.
ואף שבין שאר המשכיים יש המשך הנקרא "וככה הגדול" ששמו ²⁴ "הגדול"

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

הגהה הראשונה של השיחה מאחרון של פסח ה'תש"ל

= 7 =

(הנקרא ע"פ נשיא בישראל) מוכיח עליו שתוכנו הוא בבחי' גדלות בכל ענייניו;
בנגלה, בקבלה, חסידות וכו' - בכל זאת אינו מגיע למעלה הגילויים בהמשך
תרס"ו, עד שי"ל שהמשך"וככה" לגבי המשך תרס"ו הוא בחי' "נסתר" לגבי בחי'
"נגלה", או כמו חושב"כ לגבי חושבע"ם²⁵.

ולא רק שבהמשך זה באה תורה החסידות לידי החגלות יותר ולמטה יותר, ^{התורה וההנהגה}
אלא שגם שייכותה של חכמה זו לגאולה העתידה (וכנ"ל, שהיא היא הסיבה אשר
מה שפנימיות התורה מחגלה יותר מדור לדור) נראית בגובה יותר בהמשך זה,
^{התורה וההנהגה} כ"ק אלמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בצמח קישר אמירחו של המשך אא בשנה זו
(תרס"ו) עם ה"ק"ז הנקבע לשנה ההיא²⁸ (וגם עם זה שבזמן ההוא היו פרעות
במדינת רוסיה ל"ע ~~התורה וההנהגה~~ שהיתה שנת העיבור).

ובנוגע לפועל הכל הנ"ל ^{התורה וההנהגה} ניחנו ונמשכו ^{התורה וההנהגה} הגילויים ולכוחות

למעלה להפוך את החשך כפול ומכופל, ^{התורה וההנהגה} גלו לאדם שכינה עמהם²⁹ ^{התורה וההנהגה}

"בשם שכינה ע"ש שוכנה ומחלבתה חוץ כל עלמין³⁰, היינו שגם כאשר

נמצאים אנו בשטל המצב, מ"ם הרי הוא יח" הוא ^{התורה וההנהגה} חסידות אדם בתוך המצב
הוא הנוהג לנו כח לסיים הגלות, ^{התורה וההנהגה} הפאים קטנים" ^{התורה וההנהגה} ולזכות

ע"פ לאתחלתא בגאולה ואח"כ בגאולה האמיתית ^{התורה וההנהגה} ע"י משיח צדקנו.

ואלו

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

תגהה הראשונה של השיחה מאחרון של פסח ה'תש"ל

- 1 -

(1) ח"א סי"ד, א.

(2) אבה"ק סי' כו (ע"ה).

(3) ~~8888-8888~~ ~~8888 8888~~ הידועה על דבר עלייה הנשמה
שלו בראש החנה שנת תק"ז (נדפסה בסוף הספר בן פורת יוסף, בספר המכתבים
שהבעש"ט ז"ל והלכידיו (לכוב חרפ"ג), וכותב המ"ל שהעתיק מן המכתב - כח"י
האחרון של הבעש"ט הרה"צ זכו"ר ר' יחיאל - החתום בעצם כ"ק של הבעש"ט).
בספר גנזי נסתרות (ירושלים ת"ו חרפ"ד) ח"א סי' סה. - לחלק ממנה בחלח
ספר כתר שם טוב, וספר לקוטי אמרים להה"מ ממעורר שש. - ביאור שאלם הבעש"ט
ומענה המשיח ^{ע"ה} ^{ע"ה} חסידות ראה לקו"ד ליקוט טז-יח.
(4) ובפרט לאחרי פעטערבורג (תקנ"ט) (תורה שלום ס"ע 112 ואילך).

(5) כדיוק הל' בתקוני דהר (ת"ו בסופו) דברי אליהו הנביא מבשר הגאולה מגלותנו
זה (לרכ"י): כמה ב"נ להחא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אחגלי להתא
בדרא בהראה בס"ף יומיא ובגינא וקראתם דרור בארץ גו'. ובכסא מלך שם ביאר
והדגיש: בד"א בחראה דוקא קרוב לימות המשיח כו' (אף אטר) זה כמה מאות א'
הנים שנחגלה כו' (כי הלימוד צ"ל דוקא באופן של) יתפרנסון כו' יפורשו
מאמרו העמוקים בהקדמות שבילה האר"י זלה"ה כו' שיבינו כו' כי הלופד א'
גירסא בעלמא הגם שיש לו שכר טוב כו' עכ"ז הסגולה דבגיני' וקראתם אגא
דרור היא כשיפתקסון וילמדו פירושי המאמרים כו'. - ראה גם כן הקדמת הרח"ו

לסער ההקדמות.

(6) כמה הנה ס"ה.
אבה"ק סי' ס.

(7) אבה"ת פ"י.

(8) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב, ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ויק"ר רפמ"ב.
קה"ר פ"א, ס. פ"ה ח. שו"ת רד"ך בית ה' חדר ג'. תורת העולה ח"ג, פנ"ה.
הקדמת הס"ך עה"ת. אור תורה להה"מ ר"פ הולדות. אבה"ק קו"א ד"ה להבין פרטי
החלכות.

(9) קהלה ג, יא. ויק"ר על. וזמ"ק על. כל עתה"ל על. וזמ"ק על. ויק"ר על. וזמ"ק על.
(10) זח"ג נב, ב. גו"א ר"פ א בראשית בשם הרד"ק.
(11) יתירה על (ע"ה).
(12) אף שהיה גם אז חלק בתורה. קדמה לעולם" (פסחים נד, ב).
נדדים לס, ב), ויתבי פולג (זמ"ק על. ויק"ר על. וזמ"ק על. ויק"ר על. וזמ"ק על.)
ע"ה
ע"ה
ע"ה

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

הגהה הראשונה של השיחה מאחרון של פסח ה'תש"ל

- 2 -

14) וזהו גם הטעם לזה שכ"ק מו"ח אדמו"ר גילה כמה הוראות והנהגות וכו' בזמן האחרון דוקא, וכמה מהם - בארצות"ב, בחצי כדור החתחון (ראם מכחבו בסה"מ חש"ח ע" 232), אף ששמעם כמה שנים לפני"ז - כי לאז בא הזמן

העולם הוצר לי"מ.
(15) הניא לקט"ז.

16) סוסה יג, ב. הובא בפירט"י בתנחומא עקב (ח, א).

17) למה עלתה עליהם כל ימי נתיבותיהם לא תאמר לך אומר (הולכה חלפה) ילדים פיתים נל"ט, כ"ד יצא אזור ספ"ה (ולמה) נ"ט ערבו (י"ג, כ"ד) קט"ו

18) למה הניח עליהם כל ימי נתיבותיהם לא תאמר לך אומר (הולכה חלפה) ילדים פיתים נל"ט, כ"ד יצא אזור ספ"ה (ולמה) נ"ט ערבו (י"ג, כ"ד) קט"ו

19) ע"ז ג"א.

20) למה הניח עליהם כל ימי נתיבותיהם לא תאמר לך אומר (הולכה חלפה) ילדים פיתים נל"ט, כ"ד יצא אזור ספ"ה (ולמה) נ"ט ערבו (י"ג, כ"ד) קט"ו

21) ראה לקו"ש ח"ב סי' בראשית.

22) תנחומא נשא סז, ע"ג - במצב"ר פי"י, ו. - למה הניח עליהם.

23) כן הי' מוסיף א' (פעמים רבות) כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע - בחבאר

בסיחה א' ש"ם וישלח חשכ"ט.

24) העיר אסווא, (א, א) ודף יוק פ"ו כו'. ראה לקו"ש ע" 1226, ובהערה 32 שם.

25) וראה חנוך לנער (ע" 8. וראה היום היום ע" קו) אכר הצ"צ אמר בנוגע לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע: "נגלד כ" חשוך תרכ"א, שיש בזה שני כפ"ן שהוא רומז לכהרא עילאה" - ושני הכפ"ן רומזים לב' הענינים שבבחר ארץ ועתיק, היינו שהוא שאף שייך לא רק לארץ (שאף שהוא למע' מהשחל", מ"מ ה"ה שייך להשחל") אלא גם לעתיק שלמע' מהשחל" לגמרי.

ויש אגאגא לקשרו עם זה שבברי"ם שלו היתה בנר ב' דחנוכה (שם), לפי שביום ב' דחנוכה נראה הנס דחנוכה (הבאן למעלה מהשחל") בגלוי, לא כמו ביום א' שבגלוי אין נראה הנס.

ר"ע הלכות חנוכה סי' תר"א.

וכיו"כ"ז שייך לענין הגאולה, דהרי גם באן מבחי' שלמע' מהשחל".

27) בהקדמתו לספרו יד החזקה.

28) (ראה לקו"ש ע" 160.)

29) ז"מ במאמרי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע.

25) להעיר מאגה"ק ס"ב"ט.

26) וי"לאש אשר לכן החחיל ענין שחיית ד' כוסות באחש"פ בשנה ההיא דוקא

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

תגהה הראשונה של השיחה מאחרון של פסח ה'תש"ל

וענין -
- 3 -
אמנם זהו מה
כי ד' כוסות אלו שייכים להגאולה העתידה (ראה לקו"ש
ח"ד ע" 1299).

והנה שייכות מיוחדת לייך דוקא, כי ענינו של ייך הוא גילויי
ההעלם, דהרי מהחלה הוא סמוך בענבים ואח"כ יוצא לגילוי, ולכן הוא פועל
בגילוי ההעלם, כמ"ש (שופטים, יג) "המשמח אלקים ואנשים", היינו
שמגלה ההעלם דאלקים ואנשים, דהרי גם ענין זה הוא גילוי מה מסתתרים לזה
הי' כהעלם.

(29) ספרי מסעי לה, לד' (ז'ה) (כ"ה) (א"ה) ט' וזאת וזהו ענין ייך (ראה ש"ס)
(30) הניא פמ"א.
(31) נבחרה ס' ס' וזו כמ"ל וזו כמ"ל
(31)

(הנה ע"כ)
והנה שייכות מיוחדת לייך דוקא, כי ענינו של ייך הוא גילויי
ההעלם, דהרי מהחלה הוא סמוך בענבים ואח"כ יוצא לגילוי, ולכן הוא פועל
בגילוי ההעלם, כמ"ש (שופטים, יג) "המשמח אלקים ואנשים", היינו
שמגלה ההעלם דאלקים ואנשים, דהרי גם ענין זה הוא גילוי מה מסתתרים לזה
הי' כהעלם.
(29) ספרי מסעי לה, לד' (ז'ה) (כ"ה) (א"ה) ט' וזאת וזהו ענין ייך (ראה ש"ס)
(30) הניא פמ"א.
(31) נבחרה ס' ס' וזו כמ"ל וזו כמ"ל
(31)

צילומי כתב יד קודש הקשורים להמשך "יו"ט של ר"ה - תרס"ו

צילום דף השער ד"לוח התיקון", והעמוד בו נכנסה הערת כ"ק אדמו"ר (ראה לעיל במבוא)

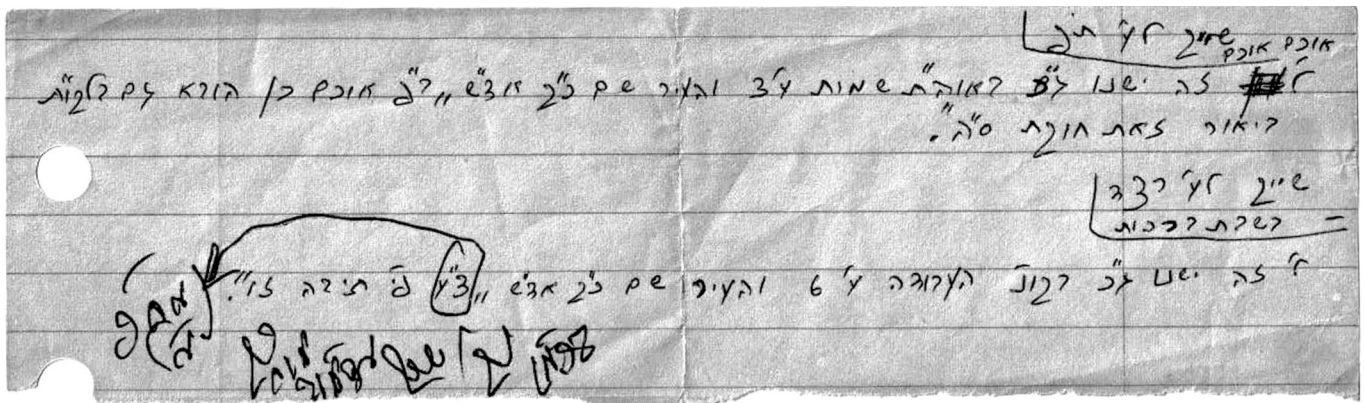
נא

לוח התיקון

- ע' רפד שויה אך יתנו נדפס: והתוות צ"ל: והתוות
- " רפה שויה והמדות נדפס: הגילוי צ"ל: הנבלה
- " " שויה דפי' נדפס: קוטן צ"ל: קטן
- " " שויה עולם נדפס: דהמדות צ"ל: שהמדות
- " " שויה מלכות נדפס: העולמות צ"ל: העולמים
- " " שויה נתמצמם נדפס: (דוהו צ"ל: * (דוהו ובשה"ג צ"ל: * חסר סיום המוסגר.
- " רפד שויה ארו נדפס: ויובן צ"ל: ויובן כיז
- " " שויה מה נדפס: בזה צ"ל: הזה
- " רפד שויה דהרי נדפס: מדבר צ"ל: מדבר
- " " שויה גדול נדפס: כו צ"ל: מיותר
- " " שויה לגבי נדפס: לגבי צ"ל: לגבו
- " רפח שויה וכמש"ת נדפס: הא צ"ל: הצמזום הא'
- " " שויה מדות נדפס: מבחי צ"ל: גם מבחי
- " רפט שויה יש נדפס: יש צ"ל: שיש
- " רצ שויה בזה נדפס: השכלית צ"ל: השכל
- " רצא שויה וצמזומים נדפס: מהארה צ"ל: הארה
- " " שויה המות נדפס: שינו צ"ל: שינוי
- " רצב שויה בחי' נדפס: היא צ"ל: הוא
- " רצג שויה אך נדפס: אך הנה בחי' חביד היא צ"ל: אך בחי' חביד דו"א היא
- " " שויה ויש נדפס: בבחי' צ"ל: לבחי'
- " " שויה ולמעלה נדפס: הכתר צ"ל: כתר
- רצד שויה כו' וכנ"ל. נדפס: בשבת ברכות צ"ל: בשבת ברכות
- * ובשה"ג צ"ל: * ל' זה ישנו ג"כ בקוני העבודה ע' 6
- והערך שם כ"ק אדיש "צ"ע פי' תיבה זו, הערה לאחר
- זמן: (אח"כ א"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר שכך נק' בכ"מ).
- " " שויה חדש נדפס: הוא צ"ל: הו'
- " " שויה כו' נדפס: והוא צ"ל: הוא
- " רצה שויה רק נדפס: לי צ"ל: לו
- " רצו שויה שלהם נדפס: בחי' צ"ל: בבחי'
- " " שויה מלכות נדפס: הגילוי צ"ל: הגילויים
- " " שויה בשמי נדפס: ולכבודו הוא צ"ל: ולכבודו כבוד הוא
- " " שויה למלוכה נדפס: וכמשי"א צ"ל: וכמסארו"ל
- " חצר שויה חיש נדפס: כו' צ"ל: כל
- " רצט שויה שהן נדפס: דתנאות לחיות צ"ל: דתנאות הקבי"ה לחיות
- " " שויה במחשבה נדפס: א' צ"ל: אלא
- " " שויה הנקי' נדפס: כו' צ"ל: כל

מענה כ"ק אדמו"ר לאבי החתן בקשר להערותיו על "לוח התיקון" להמשך תרס"ו (ראה לעיל במבוא)

פענוח הכתי"ק:

אבי החתן כתב: שייך לע' רצד - בשבת ברכות, ל' זה ישנו ג"כ בקוני העבודה ע' 6 והערך שם כ"ק אד"ש "צ"ע פי' תיבה זו". כ"ק אדמו"ר סימן בעיגול את המילה "צ"ע" וציין בחץ לעבר צד הפיתקא, וכתב:

(אח"כ א"ל [=אמר לי] כ"ק מו"ח אדמו"ר שכך נק' בכ"מ)

היינו, שלשון זה בהמאמר ד"ה כי מראש צורים דש"פ בלק תרס"ו "וכמ"ש מזה בסידור ח"ב בשבת ברכות ד"ה השמים מספרים" הי' בתחילה "צ"ע פירוש תיבה זו ("ברכות"), וכך נדפס בקונטרס העבודה, אלא שאח"כ אמר כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ לכ"ק אדמו"ר שכך נקרא בכמה מקומות.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר זי"ע

~

ולזכות
החתן הת' הרב יוסף יצחק שי'
והכלה המהוללה מרת אסתר תחי'
זאקליקובסקי

לרגל נישואיהם בשעטומו"צ
ח"י סיון, ה'תשס"ו

~

נדפס ע"י הוריהם
הרה"ת ר' משה וזוגתו מרת שיינדל אסתר שיחיו זאקליקובסקי
הרה"ת ר' חיים וזוגתו מרת פריידא שיחיו גורביץ

זקניהם
מרת בלה תחי' גורביץ
הרה"ת ר' אפרים וזוגתו מרת מרים שיחיו ראזענבלום
מרת שרה רעלקע תחי' וואלאסאוו

